

Toetuse andmise tingimused mitteheas seisundis veekogumite tervendamiseks

1. Reguleerimisala

- 1.1. Toetust antakse „Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2021–2027 (edaspidi *rakenduskava*) poliitikaeesmärgi nr 2 „Rohelisem Eesti“ erieesmärgi nr 4 „Kliimamuutustega kohanemise ja katastroofiriski ennetamise ning vastupanuvõime edendamine, võttes arvesse ökosüsteemipõhiseid lähenemisviise“ raames mitteheas seisundis veekogumite tervendamiseks.
- 1.2. Toetust eraldatakse programmi „Keskkonnakaitse ja -kasutus“ meetme „Kliima-eesmärkide elluviimine, välisõhu kaitse ja kiirgusohutus“ tegevuse „Kliimamuutuste leevendamine ja kliimamuutustega kohanemine“ tulemuste saavutamiseks.
- 1.3. Toetus kajastatakse perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide meetme nimekirjas meetmes „Kliima-eesmärkide elluviimine, välisõhu kaitse ja kiirgusohutus“, number 21.2.3.1, sekkumises „KOV kliimameetmed ja muud kohanemise meetmed“.

2. Toetuse andmise eesmärk

- 2.1. Toetuse andmise eesmärk on veekogumite ökoloogilise seisundi parandamine, kliimamuutustega kohanemise ja katastroofiriski ennetamise ning vastupanuvõime edendamine, võttes arvesse ökosüsteemipõhiseid lähenemisviise.
- 2.2. Toetatav tegevus panustab Euroopa Liidu veepoliitika raamdirektiivi alusel kehtestatud perioodi 2022–2027 veemajanduskavade eesmärkidesse, „Eesti 2035“ sihti „Eestis on kõigi vajadusi arvestav, turvaline ja kvaliteetne elukeskkond“ ja mõõdikusse „Keskkonnatrendide indeks“.

3. Toetatavad tegevused

- 3.1. Toetatav tegevus on mitteheas seisundis veekogumite tervendamine.
- 3.2. Toetatavad tegevused on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021 määruse (EL) 2021/1060 artiklis 9 toodud „ei kahjusta oluliselt“ põhimõtetega.
- 3.3. Riigiabi, sh vähese tähtsusega abi andmise analüüs tehakse rakendusüksuse poolt projekti raames enne iga objektiga seotud tegevuste tegemist. Riigiabi andmise või mitteandmise eest vastutab elluviija.
- 3.4. Detailse iga-aastase tegevuskava käesoleva käskkirja lisa 1 punktis 3 toodud toetatavate tegevuste raames kinnitab projekti juhtrühm eelneva aasta 15. detsembriks. Käskkirja kehtestamisel 90 kalendripäeva jooksul.

4. Tulemused

- 4.1. Punktis 3.1 nimetatud tegevuste tulemusena on paranenud veekogumite ökoloogiline seisund Euroopa Liidu veepoliitika raamdirektiivi mõistes.
- 4.2. Punktis 3.1 nimetatud tegevuste seireks ja hindamiseks kasutatavad näitajad on järgmised:

Rahastamiskava näitajad	Näitaja nimetus ja mõõtühik	Alg-tase	Aasta	2024 vahe sihttase	2029 sihttase	Selgitav teave
Tulemusnäitaja	Mitteheast heasse seisundisse paranenud veekogumite pindala (ha)	0	2021	0	200	Veekogude tervendamise tegevustega hõivatud veekogumite pindala, mille seisund on paranenud mitteheast heasse seisundisse. Andmeallikas on SFOS, projektaruanded, projekti raames tehtav seire ja vajaduse korral riiklik seire.
Väljund-näitaja	Veekogumi tervendamiseks rakendatud tegevustega hõivatud pindala (ha)	0	Ei kohaldu	0	300	Projekti tegevustega hõivatud territooriumi pindala. Andmeallikas on SFOS, projektaruanded, projekti raames tehtav seire ja vajaduse korral riiklik seire.

4.3. Projektile kehtestatakse vajaduse korral spetsiifilised näitajad projekti juhtrühmas.

5. Rakendusasutus, rakendussüksus ja elluviija

- 5.1. Rakendusasutus on Keskkonnaministeerium.
- 5.2. Rakendussüksus on Sihtasutus Keskkonnainvesteeringute Keskus.
- 5.3. Tegevuste elluviija on Riigimetsa Majandamise Keskus.

6. Projekti juhtrühm

- 6.1. Elluviija moodustab projekti juhtrühma, mis koosneb elluviija, Keskkonnaameti, Keskkonnaagentuuri ja Keskkonnaministeeriumi esindajatest.
- 6.2. Projekti juhtrühma kaasatakse vaatlejana rakendussüksuse esindaja.
- 6.3. Projekti juhtrühm koordineerib projekti rakendamist, hindab projekti rakendamise edukust ning kinnitab projekti detailse tegevuskava, hankeplaanid, aastaeelarve ja edenemise aruanded.
- 6.4. Projekti elluviija ei osale projekti rakendamise edukuse hindamisel.
- 6.5. Projekti juhtrühma tööd korraldab elluviija.
- 6.6. Projekti juhtrühma juhib Keskkonnaministeeriumi keskkonnakasutuse asekancler.
- 6.7. Projekti juhtrühmal on õigus eelarve piires eelarveridasid muuta, objekte juurde võtta ja ära jätta.
- 6.8. Juhtrühm otsustab konsensuslikult, millised objektid ja kui suures mahus korda tehakse, arvestades kuluefektiivsust ja abikõlblike kulude võimalikkust ning projekti eesmärgi.
- 6.9. Kui juhtrühm ei jõua konsensusse, teeb otsuse Keskkonnaministeerium.

7. Tegevuste abikõlblikkuse periood

Tegevuste abikõlblikkuse periood algab 1. jaanuaril 2022. aastal ning lõpeb 31. detsembril 2029. aastal.

8. Tegevuste eelarve

- 8.1. Toetust makstakse Ühtekuuluvusfondist.
- 8.2. Toetuse maksimaalne osakaal on 85% abikõlblikest kuludest ning projekti riikliku kaasfinantseerimise minimaalne osakaal on 15% abikõlblikest kuludest.

- 8.3. Projekti kogueelarve on 4 705 882,00 eurot, millest toetus on 3 999 999,70 eurot ning riiklik kaasfinantseering 705 882,30 eurot. Projekti tegevuste eelarve ja ajakava on lisas 2.
- 8.4. Detailse iga-aastase eelarve lisas 2 toodud eelarve piires kinnitab projekti juhtrühm eelneva aasta 15. detsembriks. Käskkirja kehtestamisel 90 kalendripäeva jooksul.

9. Kulude abikõlblikkus

- 9.1. Kulu on abikõlblik, kui see vastab Vabariigi Valitsuse 12. mai 2022. a määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 ühtekuuluvuspoliitika ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ (edaspidi ühendmäärus) §-dele 15, 16, ja 21 ning käesolevas käskkirjas sätestatud tingimustele.
- 9.2. Abikõlblikud on järgmised projekti kulud, mis on otseselt vajalikud projekti punktis 3 nimetatud tegevuste elluviimisel ja meetme tulemuste ning projekti eesmärkide ja tulemuste saavutamiseks:
- 9.2.1 mitteheas seisundis veekogumite tervendamiseks tehtavad otsesed kulud, muuhulgas uuringud ja maa soetamise kulud;
- 9.2.2 seirega seotud kulud.
- 9.2.3 riigilõivud;
- 9.2.4 juriidilise nõustamise kulud ja notaritasud;
- 9.2.5 teadusliku-, tehnilise-või finantsekspertsiisi kulud;
- 9.2.6 keskkonnamõju hindamise ja omanikujärelevalve kulud;
- 9.2.7 kuni 5% ulatuses projekti abikõlblikest kuludest otseste tegevustega seonduvate töövahendite soetamise kulud;
- 9.2.8 arvutite/seadmete riist- ja tarkvara ostmise kulud, mis on otseselt seotud korrastatud objektide tööga;
- 9.2.9 juhendmaterjalide koostamise kulud;
- 9.2.10 struktuuritoetuse kasutamisest teavitamisega seotud kulud;
- 9.2.11 käibemaks juhul, kui see ei ole käibemaksuseaduse alusel tagasi saadav.
- 9.3. Projekti kaudsed kulud, mis on nimetatud ühendmääruses § 21 lõikes 4 kokku 15 protsendi ulatuses projekti otseste personalikulude maksumusest, on abikõlblikud.
- 9.4. Abikõlblikud ei ole:
- 9.4.1 ühendmääruse §-s 17 nimetatud kulud;
- 9.4.2 üldkulud tegelike kulude alusel;
- 9.4.3 kasutatud seadme ostmise kulud;
- 9.4.4 paisjärvest sette eemaldamine, kui projektiga ei parandata kalade rändetingimusi ning kui see pole projekti eesmärgi täitmiseks vajalik ning kui seejuures setet ei võeta põllumajanduslikult või muul moel kasutusse.

10. Toetuse maksmise tingimused ja kord

- 10.1. Toetust makstakse abikõlbliku kulu hüvitamiseks ühendmääruse 6. peatükis sätestatud tingimustel ja korras.
- 10.2. Toetust makstakse tegelike kulude alusel ühendmääruse § 27 lõikes 1 ja § 28 lõikes 3 nimetatud tingimustel. Kaudseid kulusid makstakse lihtsustatud kulude alusel.
- 10.3. Elluviija esitab maksetaotluse e-toetuse keskkonnas ja lisab sellele järgmised projektis tehtud kuludega seotud dokumendid:
- 10.3.1 projekti raames sõlmitud hankepingud, muud dokumendid ning teenuse osutamise lepingud ja töölepingud, kui see ei ole rakendusüksusele eelnevalt esitatud;

- 10.3.2 lepingu muudatused, lepingukohase reservi kasutamist õigustav dokument ja õiguskaitsevahendite kasutamise teavitused, kui lepingut on täidetud algselt kokkulepitust erinevalt;
- 10.3.3 arve või muu raamatupidamisdokument;
- 10.3.4 asjade, teenuste või ehitustööde üleandmist ja vastuvõtmist tõendava dokumendi koopia;
- 10.3.5 garantii, kindlustuse või täitmistagatise dokument, kui neid nõutakse lepingus.
- 10.4. Elluviija esitab riigihanke korraldamist tõendavad dokumendid, kui riigihange ei ole läbi viidud riigihangete registris ja hankelepingu abikõlblike kulude summa ilma käibemaksuta on võrdne 20 000 euroga või sellest suurem.
- 10.5. Maksetaotlus esitatakse kord kuus kulude kohta, mille maksumus ületab 60 000 eurot, ja muudel juhtudel vähemalt kord kvartalis.
- 10.6. Rakendusüksus kontrollib 30 päeva jooksul maksetaotluse ja sellele lisatud dokumentide nõuetele vastavust, kulude abikõlblikkust ning vastavust käesolevas käskkirjas toodud tingimustele. Puuduste korral määrab rakendusüksus elluviijale tähtaja nende kõrvaldamiseks. Menetlusaeg pikeneb aja võrra, mis kulub elluviijal puuduste kõrvaldamiseks.
- 10.7. Viimane maksetaotlus esitatakse koos projekti lõpparuandega või pärast projekti lõpparuande esitamist. Lõppmakse tehakse pärast seda, kui rakendusüksus on lõpparuande kinnitanud.

11. Elluviija kohustused

- 11.1. Elluviijale kohaldatakse toetuse saaja kohta ühendmääruses sätestatud.
- 11.2. Tulenevalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. juuni 2021 määruse (EL) 2021/1060 artikli 73 punktist 2j tuleb taristule, mille eluiga on vähemalt viis aastat, tagada kliimakindlus.
- 11.3. Elluviija esitab rakendusüksusele info projekti kavandatavate, elluviidavate või lõpetatud riigihangete ja maksete kohta igal aastal 15. detsembriks ja 1. juuliks.
- 11.4. Elluviija tagab projekti väljundite ja tulemuse säilimise ning sihipärase kasutamise üldjuhul pärast projekti lõppmakse tegemist vähemalt 5 aasta jooksul.
- 11.5. Elluviija kaasab järvede tervendamiseks tehtavate tööde planeerimisel asjakohase teadlase.
- 11.6. Elluviija arvestab tööde tegemisel ringmajanduse põhimõtetega.

12. Riigihangete läbiviimise nõustamine ja kontrollimine

- 12.1. Elluviijal on õigus saada rakendusüksuselt riigihangete läbiviimiseks nõustamist.
- 12.2. Elluviija lisab riigihangete registris rakendusüksuse töötaja riigihanke juurde vaatlejaks.
- 12.3. Elluviija teavitab rakendusüksust viivitamata hankelepingu sõlmimisest ja teeb rakendusüksusele sõlmitud hankelepingu kättesaadavaks.
- 12.4. Elluviija esitab rakendusüksusele teabe hankelepingu muudatuste ja selle põhjenduste kohta.

13. Tegevuste elluviimise seire

- 13.1. Projekti elluviija esitab rakendusüksusele vahe- ja lõpparuande e-toetuse keskkonna kaudu.
- 13.2. Projekti vahearuanne sisaldab vähemalt projekti aruandlusperioodi tegevuste ülevaadet, teavet väljund- ning tulemusnäitaja saavutamise kohta ning hinnangut väljund- ning tulemusnäitaja 2024. ja 2029. a sihttasemete saavutamise võimalikkuse kohta.

- 13.3. Projekti elluviija esitab projekti vahearuande projekti iga rakendamise aasta kohta hiljemalt sama aasta 31.detsembriks. Rakendusüksuse nõudmisel tihemini.
- 13.4. Projekti lõpparuanne sisaldab vähemalt kogu projekti kõigi tegevuste ülevaadet ja teavet projekti väljund- ning tulemusnäitaja saavutamise kohta. Lõpparuandes kirjeldab projekti elluviija „Eesti 2035“ aluspõhimõtete ja sihtidega seotud horisontaalsete põhimõtete edendamiseks ellu viidud tegevusi ja tegevuste tulemusi.
- 13.5. Vahe- ja lõpparuandes tuuakse välja Vabariigi Valitsuse 12.05.2022 määruses nr 54: „Perioodi 2021–2027 ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide vahendite andmisest avalikkuse teavitamine“ sätestatud info teavitusnõude täitmiseks tehtud tegevuste kohta.
- 13.6. Projekti elluviija esitab projekti lõpparuande hiljemalt koos viimase maksetaotlusega.
- 13.7. Rakendusüksusel on õigus toetuse sihipärase kasutamise hindamiseks nõuda elluvijalt aruannete esitamist projekti viimase makse tegemise perioodile järgneva viie aasta jooksul.

14. finantskorrektsiooni tegemise alused ja kord

Finantskorrektsioon tehakse ühendmääruse 7. peatüki kohaselt.

15. Vaide esitamine

Rakendusüksuse toimingu või otsuse peale esitatakse enne halduskohtusse kaebuse esitamist vaie rakendusüksusele vastavalt ÜSS2021-2027 §-le 31. Vaie vaadatakse läbi haldusmenetluse seaduses sätestatud korras.